

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 19. januar 2023.godine

KZUS- NAJAVA: BESPLATNA EDUKACIJA (bez kotizacije)

RTS- Skano za RTS: Nemam kristalnu kuglu, ali nadam se da će 2023. doneti kraj akutne faze pandemije

BLIC- Nije lako biti dete, a ležati u bolnici - One su tu da ih uteše, nasmeju, zagrlje

BLIC- KRIZNI ŠTAB VIŠE NE POSTOJI Koronu od sada prati RADNA GRUPA, a u timu su ovi naši lekari

RTV- Srčana slabost odnese tri puta više života od malignih bolesti

NOVOSTI- OGLASILO SE MINISTARSTVO ZDRAVLJA: Podnete prekršajne prijave jer je 600 beba primilo fiziološki rastvor umesto BSG vakcine

POLITIKA- Buster vakcine protiv kovida 19 spasavaju od bolničkog lečenja

NAJAVA: BESPLATNA EDUKACIJA (BEZ KOTIZACIJE)

Komora zdravstvenih ustanova Srbije u saradnji sa Državnom revizorskom institucijom organizuje jednodnevnu edukaciju za zaposlene u finansijsko – računovodstvenom sektoru zdravstvenih ustanova, na temu:

„PRIPREMA I IZRADA GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2022.GODINU KOD KORISNIKA BUDŽETSKIH SREDSTAVA - ZDRAVSTVENIH USTANOVA“

10.februara 2023.godine, u Beogradu

tačno mesto održavanja edukacije biće potvrđeno prijavljenim učesnicima

Predavanja će držati predsednik Državne revizorske institucije i vrhovni revizor DRI. Namera organizatora je da predavači, tokom jednodnevnog seminara, učesnicima skrenu pažnju na najčešće greške koje se uočavaju u postupcima revizije poslovanja zdravstvenih ustanova te da, kroz praktične i konkretne primere, daju instrukcije za izradu godišnjih finansijskih izveštaja u skladu sa pravilima i bez rizika od negativnih ocena prilikom revizije.

Napominjemo da je vreme održavanja edukacije pažljivo birano - da se podudara sa periodom u kom se izrađuju godišnji finansijski izveštaji, tako da će uputstva koja učesnici budu dobili moći odmah i da se primene. Edukacija je namenjena: rukovodiocima ekonomsko – finansijskih službi, šefovima računovodstva i ostalima koji obavljaju finansijsko – računovodstvene poslove u zdravstvenim ustanovama.

Sve zainteresovane učesnike molimo da se prijave najkasnije do 25.01.2023. tako što će popuniti registracioni formular koji šaljemo u prilogu i dostaviti ga na mejl kzus@komorazus.org.rs. U registracionom formularu možete navesti i sugestije za predavače, vezane za temu

KONTAKT

011 36 22 523

011 36 22 524

Skano za RTS: Nemam kristalnu kuglu, ali nadam se da će 2023. doneti kraj akutne faze pandemije

Direktor Kancelarije Svetske zdravstvene organizacije za Srbiju doktor Fabio Skano kaže za RTS da se nada da će ova godina doneti kraj akutne faze pandemije. Poručuje i da moramo da živimo sa činjenicom da će uvek postojati podvarijante, ali da je važno koliko smo pripremljeni da ih kontrolišemo.

Doktor Fabio Skano poručuje da imamo novu podvarijantu omikrona koja se od oktobra do 11. januara pojavila u 39 zemalja, kao i da je nazvan kraken.

"Tehnički tim vezan za evoluciju virusa se sastao kako bi procenio dokaze vezane za ovaj virus i opasnosti po javno zdravlje. Za sada znamo da je ova podvarijanta mnogo prenosivija", navodi Skano.

Ističe da treba biti oprezan, ali da ne treba paničiti.

"Virus kakav znamo je uvek jedan korak ispred nas i moramo da budemo spremni da bismo znali kako da ga kontrolišemo", dodaje.

Na pitanje da li ih zabrinjava ova nova podvarijanta, Skano naglašava da moramo da živimo sa činjenicom da će uvek postojati podvarijante.

"Ali je važno koliko smo mi pripremljeni da kontrolišemo tu podvarijantu i da li ona ima uticaj na ozbiljnost bolesti i zdravstveni sistem. Zato je važno da mere za koje već znamo funkcionišu, da ih primenjujemo, naročito vakcinaciju, kako bismo zaštilili starije osobe sa hroničnim oboljenjima", kaže Skano.

"Pandemija još nije završena, želimo da izađe iz akutne faze"

Govoreći o tome kakva je trenutno situacija u Kini, Skano kaže da je SZO dobila podatke da je podvarijanta koja cirkuliše u toj zemlji kao ona u Evropi i drugim delovima sveta.

"Imamo podatke da se povećao broj slučajeva, ozbiljnih slučajeva i hospitalizacija u Kini i da sada taj talas opada. Ne očekujemo veliki uticaj na situaciju u Evropi, mada uvek treba da budemo na oprezu", dodaje Skano.

Podsetio je na mere koje funkcionišu, vakcinaciju naročito za starije osobe, ali i primenu maski. "To što nisu preporučene, ne znači da su zabranjene. Takođe, ventilacija prostorija i lečenje kada se ljudi zaraze kovidom", dodaje.

Ističe da još uvek pandemija nije završena, a da želimo da izađemo iz akutne faze.

"Da bismo to uradili u Srbiji, moramo da vakcinišemo starije osobe. Imamo sjajnu praksu sa starijima u prošlosti, 80 odsto starijih je vakcinisano i ljudi sa hroničnim oboljenjima. Dakle, u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i Vladom lansiramo kampanju da promovišemo vakcinaciju među ovim grupama ljudi", objašnjava Skano.

Na pitanje da li će 2023. doneti kraj pandemije, kaže da nema kristalnu kuglu, kao i da je to pitanje koje svi postavljaju, ali da se nada da će ova godina biti kraj akutne faze pandemije.

"Vakcinacija protiv morbila spasila 56 miliona ljudi u proteklih 20 godina"

U Srbiji je obuhvat MMR vakcinom 74,8 odsto, a Skano navodi da bismo kontrolisali morbile potrebno je da obuhvat vakcinacije bude 95 odsto i to drugom dozom.

"Kada je niži obuhvat vakcinacije pojaviće se slučajevi morbila. Sada trenutno imamo 11 slučajeva u Smederevu. Ono što treba da uradimo je da se nastavi sa vakcinacijom protiv morbila svuda u Srbiji", dodaje Skano.

Ističe da zdravstveni organi treba da promovišu vakcinaciju, jer su oni prvi u reakciji na pojavu morbila.

Ukazuje da je vakcinacija protiv morbila spasila 56 miliona ljudi u proteklih 20 godina

"Mogu to da sažmem u tri reči – komunikacija, angažovanje i vakcinacija. Na koordinisan način na lokalnom nivou, nacionalnom, ali i na međunarodnom. Mi sarađujemo sa Unicefom kako bismo podržali nacionalne vlasti. Prvo treba da prenesemo šta su morbili i zašto je važno sprečiti tu bolest, da angažujemo roditelje kako bi zaštitili i vakcinisali svoju decu", dodaje Skano.

Ukazuje da je vakcinacija protiv morbila spasila 56 miliona ljudi u proteklih 20 godina.

"Znamo da je bezbedna i da funkcioniše, ali moramo da angažujemo škole i lokalne vlasti, jer ako su svi saglasni onda će i vakcinacija širom zemlje uspeti", poručuje Skano.

Naglašava da je komunikacija važna i angažovanje svih zarad zaštite dece.

Ističe da su male boginje izuzetno ozbiljna bolest koja bez vakcinacije može da stvori komplikacije – utiče na pluća, mozak, uzrokuje gubitak sluha, dijareju, kao i da u 30 odsto slučajeva dolazi do komplikacija, a nekada i do smrtnih slučajeva.

"Svaka smrt je previše, a kada je reč o deci to je nešto što utiče na sve. Ali imamo alat, imamo vakcinu protiv morbila i zato treba da nam cilj bude da 95 odsto dece bude obuhvaćeno vakcinacijom", dodaje Skano.

Poručuje i da ako je obuhvat vakcinacije niži, virus uvek nađe način da cirkuliše populacijom.

Nije lako biti dete, a ležati u bolnici - One su tu da ih uteše, nasmeju, zagrlje

Nije lako biti dete, a ležati u bolnici. Sofija, Nikolija, Teodor i Anja, mali pacijenti Dečje bolnice za plućne bolesti i tuberkulozu u Beogradu, to najbolje znaju.

Deci je potrebna uteha kad plaču, neko ko će s njima da crta, boji, računa, smeje se, raduje, pa i tuguju... Potreban im je neko ko će im pomoći da prevladaju traumu, pripremi ih za intervenciju ili terapiju, pruži im nesebičnu podršku.

U Dečijoj bolnici za plućne bolesti, kovid i tuberkulozu u Beogradu to su vaspitačice iz Predškolske ustanove „Savski venac“. Da bi ovoj deci i svim ostalim mališanima koji prođu kroz ovu ustanovu bolnički dani bili lakši, one im pomažu da kroz igru prevaziđu svoje brige, tugu i strahove.

Sa decom i u skafanderu

Vaspitačica Zorica Keleman spremna za rad sa decom obolelom od koviida

Bile su tu i u vreme najveće epidemije korone, sa decom koja su se u ovoj ustanovi lečila od koviida. Iako nisu morale da u uslovima epidemije dolaze u bolnicu, nisu htele da napuste mališane koji su ih ujutru čekali na prozoru nosića priljubljenih na staklo. Oblačile bi skafandere i ostajale s decom u „crvenoj zoni“ satima pokušavajući da u njihove tmurne bolničke dane unesu vedrinu.

Sa decom i u „crvenoj zoni“

Kako se u Dečiju bolnicu za plućne bolesti, kovid i tuberkulozu godičnje bolnički leči od 2.500 do 3.000 dece iz cele Srbije, pored entuzijazma zaposlenih u ovoj ustanovi i njihove želje za radom, deci koja ovde leže danima, a nekada i mesecima- potrebna su nova učila, školski pribor, table, stolovi, stolice, edukativne igračke, tableti...

Zato je Blic fondacija odlučila da pomogne. Uz vašu pomoć, dobri ljudi, sigurni smo da ćemo uspeti, i da ćemo zajedno ulepšati dane bolesnoj deci.

Godišnje kroz ovu zdravstvenu ustanovu prođe između 20.000 i 25.000 malih pacijenata, bolnički se ovde leči od 2.500 do 3.000 dece iz cele Srbije i regiona

Kako da pomognete

Svi ljudi dobre volje koji žele da pomognu akcije „Blic fondacije“ mogu da pošalju SMS na humanitarni broj 2552 ili da uplate sredstva na dinarski tekući račun "Blic fondacije":

325-9500500148315-93 ili na devizne račune 9601500148316 70 - za uplate u evrima; 9604500148318 49 - za uplate u švajcarskim francima i 9602500148317 62 - za uplate u dolarima, OTP BANKA SRBIJA A.D. NOVI SAD. Cena poruke 100 dinara (važi za sve mreže).

Najvažnije je da se bolesnoj deci vrati osmeh na lice i lepšim bojama oboje tmurni bolnički dani

Obdanište u dečjoj bolesničkoj sobi

Među onima koji već nekoliko decenija s jednakim entuzijazmom pokušavaju da bolesnoj deci vrate osmeh na lice i lepšim bojama oboje tmurne bolničke dane su i vaspitačice Zorica Kelemen i Dragana Milić.

- Od 38 godina staža više od 30 godina provodim s decom na bolničkom lečenju, ova je šesta bolnica u kojoj radim. U svakoj sam nalazila inspiraciju, učila od dece, njihovih roditelja, zdravstvenih radnika, razvijala kompetencije za rad s decom na bolničkom lečenju, prilagođavala metod rada svakom mališanu u zavisnosti od potreba, mogućnosti, uzrasta – priča Dragana Milić.

Za Draganu Milić najlepši osećaj je kada uspe da pruži podršku deci i roditeljima tokom prijema i boravka u bolnici

Ona kaže da joj je najlepši osećaj kad uspe da pruži podršku deci i roditeljima tokom prijema i boravka u bolnici, jer im je ona u tim trenucima i te kako potrebna.

- Razgovaramo, igramo se, predlažem aktivnosti koje će raditi u mom odsustvu i kao najvažnije - pomažem im u oslobađanju od straha s kojim se deca suočavaju prilikom dolaska u bolnicu i zdravstvenim intervencijama koje ponekad mogu biti i bolne.

Vaspitačice su bolesnoj deci kao porodica

Vaspitačica Zorica Kelemen ne krije da se između vaspitača i dece koja su na dugom bolničkom lečenju, jer Dečija bolnica za plućne bolseti, kovid i tuberkulozu jedina je ustanova te vrste na čitavom Balkanu i deca obolela od tuberkuloze provode u njoj najmanje 56 dana, stvara jak emocionalni odnos, a njihove tužne životne priče nikada ne zaboravljaju.

- Kada su deca ovde dugo ona drugu decu i osoblje doživljavaju kao svoju porodicu. Od 1986. godine radim na Odeljenju tuberkuloze. Kad sam počinjala, deca su na ovom odeljenju boravila po šest meseci i mi smo se emocionalno jako vezivali za njih. I dan danas imam kontakte iz tog perioda, ta deca su sada odrasli ljudi, a ja sam srećna kada čujem da su dobro. Kada više od trideset godina radite sa onima čije godine jedva da mogu da podnesu, i još teže da shvate ozbiljnost bolesti koja naruši jedan period njihovog detinjstva, svaka priča koju bih vam ispričala je na svoj način emotivna i posebna – kaže Zorica.

Bez obzira na razne traumatične situacije s kojima se susretala u radu, Zorica ne krije da bi opet izabrala da kao vaspitač radi s decom na bolničkom lečenju.

- Trideset dve godine sam tu da ih utešim, zagrlim, saslušam, omogućim igru, zabavu, druženje i učenje, bez obzira na uzrast i da li su sa pratiocem ili sami. I da opet mogu da biram – izabrala bih da radim ovaj posao.

Školsko gradivo se savladava i u bolnici

Sa bolesnom decom školskog uzrasta, koja se leče u Dečjoj bolnici za plućne bolesti i tuberkulozu, rade učitelji i nastavnici iz Specijalne škole „Dragan Hercog“.

- U okviru ovog Odeljenja postoji i specijana škola „Dragan Hercog“ koju pohađaju deca koja se leče od tuberkuloze jer oni u bolnici ostaju dugo, i po nekoliko meseci, ali zvanično pohađaju nastavu, imaju svoj način ocenjivanja, završavaju razrede bez odsustva iz zvanične škole – kaže dr Olivera Ostojić, upravnik Dečije bolnice za plućne bolesti i tuberkulozu.

KRIZNI ŠTAB VIŠE NE POSTOJI Koronu od sada prati RADNA GRUPA, a u timu su ovi naši lekari

Umesto Kriznog štaba, od sada će koronu "pratiti" radna grupa na čijem je čelu prof. dr Goran Stevanović, direktor Klinike za infektivne i tropske bolesti UKCS, potvrđeno je "Blicu" u Ministarstvu zdravlja.

Članovi Kriznog štaba za suzbijanje infekcije Covid-19, poslednji put zasedali su 10. marta u Palati "Srbija", kada je doneta odluka o ukidanju skoro svih mera - kovid propusnica, obaveznog nošenja maski, ograničenog broja ljudi na proslavama, koncertima i utakmicama...

Po svemu sudeći, od sada će njihov posao preuzeti novoformirana radna grupa čiji je zadatak, između ostalog, da daje predloge o postupanju sa kovid pozitivnim pacijentima na svim nivoima zdravstvene zaštite, razmatra opravdanost postojanja kovid bolnica, daje predloge za sprovođenje preventivnih mera shodno epidemiološkoj situaciji...

Radnu grupu, koju je oformila ministarka zdravlja prof.dr Danica Grujičić, pored profesora Stevanovića sačinjavaju, i doc dr. Verica Jovanović, direktorka Instituta za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", prof. dr Tatjana Adžić Vukičević, Klinika za pulmologiju UKC Srbije, prof. dr Ivana Milošević, zamenica direktora Klinike za infektivne i tropske bolesti UKCS, dr Vesna Mioljević, direktorka Službe za bolničku epidemiologiju i higijenu ishrane, UKCS, dr Ana Jovičević, Institut za onkologiju i radiologiju Srbije, dr Snežana Jovanović, rukovodilac Službe za medicinsku mikrobiologiju, UKCS, prof. dr Tomislav Preveden, upravnik Klinike za infektivne bolesti UKC Vojvodine, dr Sandra Mićunović Popović, specijalista epidemiologije, UKC Vojvodine, prof. dr Miodrag Vrbić, rukovodilac Klinike za infektologiju UKC Niš, dr Nikola Milenković, specijalista epidemiologije, UKC Niš, dr Ružica Radojević Marjanović, rukovodilac Klinike za infektivne bolesti UKC Kragujevac, i dr Milunka Milinković, Institut za javno zdravlje Srbije "Dr Milan Jovanović Batut", sekretar.

Srčana slabost odnese tri puta više života od malignih bolesti

BEOGRAD - Od srčane slabosti u svetu umire tri puta više ljudi nego od malignih bolesti i veoma je važno upoznati se sa simptomima da bi rano otkrivanje moglo da dovede do adekvatnog terapijskog lečenja, rekla je danas dr Dragana Košević, kardiolog sa Instituta za kardiovaskularne bolesti "Dedinje".

Ona je za Tanjug objasnila da je srčana slabost zapravo slabljenje srčanog mišića, koji kad oslabi - dolazi do ozbiljnih problema.

"Razlog slabljenja srca i srčanog mišića su pod broj jedan bolesti krvnih sudova koji su posledica loše i neadekvatne ishrane. Komplikacije poput infarkta su češće upravo u zimskim periodima kada se unosi više masnoća i soli, što dodatno pogoršava stanje", naglasila je dr Košević.

Ističe da kada postoji srčana slabost, srce ne može da ispumpa dovoljno krvi u čitav organizam i tada pacijenti osećaju nedostatak vazduha, zamaranje...

"To je znak da se obrati pažnja i da se ne banalizuju simptomi i neophodno je da obave osnovni kardiološki pregled", kaže ona.

Košević je ukazala na podatak da danas ne postoje starosne granice kod tog oboljenja, a sve usled, kako kaže, modernog načina života.

"Pre 20 godina retko se javljao neko od mlađih sa srčanim popuštanjem, a sada su granice zaista spuštene veoma nisko. Razlog je način života, visoki procenat gojaznosti u populaciji, visok krvni pritisak..bez obzira na to koliko godina imate ako se zamarate, osećate nedostatak vazduha, imate suv nadražajan kašalj - treba obaviti osnovni pregled kod kardiologa, jer kada dođe do otoka nogu i stomaka tada je uzelo maha", apelovala je doktorka.

Ističe da ukoliko se oboljenje prepozna na vreme lečenje je mnogo efikasnije.

Dodaje da je tokom dijagnoze najbitnija dobro uzeta anamneza i simptomi bolesti, a da se na osnovnom kardiološkom pregledu meri pritisak, zatim se rade EKG i ultrazvuk srca koji daju podatke o tome u kom stanju je srce.

"Posebno u kovid eri moramo biti svesni da vrlo često imamo pacijente koji imaju upravo simptome srčane slabosti i to je jedan od faktora rizika i znak da je nakon kovida kardiološki pregled jedan od osnovnih", kazala je Košević.

Navela je podatak da je u Americi obolelih od srčane bolesti oko 6.5 miliona ljudi, dok je u Evropi 10 miliona registrovanih.

"Veliki broj pacijenata od srčanih bolesti imamo i u Srbiji. Svaki treći pacijent stariji od 65 godina ima neki od simptoma. Šećerna bolest, virusne bolesti, hipertenzija, sve to ukoliko se ne leči dovodi do srčane slabosti", objasnila je.

Centar za srčanu slabost Instituta Dedinje u svojoj strukturi ima ambulantu gde dolaze pacijenti iz cele Srbije, dodaje doktorka i naglašava da veoma često lekari primete nelečene bolesti srčanog mišića.

"Pušenje pogoršava stanje na krvnim sudovima, a mi pacijentima dajemo, pored lečenja i savete o načinu života. Pre svega, kretanje i ishrana su jako važni u sklopu lečenja i prevencije srčane bolesti, jer kad dođe već do lečenja tada se stvari dalje komplikuju. Kada je reč o lečenju, postoje algoritmi koji se koriste u čitavom svetu, preporuke od prošle godine i dva leka koja su izuzetno bitna u lečenju srčane slabosti", rekla je Košević.

Ona, međutim, upozorava na to da srčana slabost ima evoluciju, te da kada dođe do poslednje faze bolesti jedini način lečenja je transplantacija srca.

"Srbija se ne može pohvaliti sa donorima i to nas brine, jer je veliki broj pacijenata koji zahtevaju transplantaciju srca a donora nema. I zbog toga bih poslala apel da se svest o doniranju organa podigne na viši nivo. Spas za bolesnike koji čekaju na transplantaciju mi u Centru pronalazimo u pumpama i to kao most do transplantacije. Od pre četiri godine i ugradnja veštačkog srca što spašava pacijenta da bi mu ostali vitalni organi zdravi do transplantacije", objasnila je doktorka.

Zaključuje da Srbi vole da se hvale da nisu išli kod lekara i istovremeno apeluje na građane da odlaze na redovne sistematske preglede i vode računa o ishrani i načinu života.

OGLASILO SE MINISTARSTVO ZDRAVLJA: Podnete prekršajne prijave jer je 600 beba primilo fiziološki rastvor umesto BSG vakcine

NAKON izvršenog vanrednog inspekcijskog nadzora u GAK "Narodni front" povodom greške nastale prilikom vakcinacije dece BCG vakcinom, na osnovu utvrđenog stanja i podataka iz izveštaja Komisije za proveru kvaliteta stručnog rada, nadležni zdravstveni inspektor je podneo prekršajne prijave nadležnom sudu protiv odgovornih medicinskih sestara.

Postupak je u toku, saopštilo je Ministarstvo zdravlja.

Podaci o vakcinisanoj deci do 18. januara 2023. Ukupan broj dece koja treba da budu vakcinisana BCG vakcinom je 676.

- Do 18. januara ukupno je vakcinisana 615 beba, među kojima 522 u Beogradu i 93 van glavnog grada. Za vakcinaciju je ostalo još 61 dete (54 iz Beograda i 7 van Beograda). Privremene kontraindikacije imalo je 28 beba. Roditelji 29 beba još uvek nisu zakazali ponuđene termine. Napominjemo da deca mogu biti vakcinisana ovom vakcinom sve dok ne napune godinu dana - saopštilo je Ministarstvo.

Podsetimo, prvog dana mandata ministarka zdravlja Danica Grujičić obelodanila je da je u "Narodnom frontu" 600 beba, rođenih u periodu od 16. septembra do 17. oktobra 2022, umesto BSG vakcine dobilo fiziološki rastvor.

- Deca su bezbedna. Ta vakcina se daje do 12 meseci. Nismo zakasnili, i svakako će sva deca primiti vakcinu na vreme - rekla je tada Grujičić.

ПОЛИТИКА

Buster vakcine protiv kovida 19 spasavaju od bolničkog lečenja

Zbog izmena strukture virusa, zaštita posle preležane bolesti ili nakon vakcinacije kod većine ljudi traje četiri do šest meseci

Buster vakcina protiv omikron soja virusa korona, koju su proizveli „Fajzer” i „Biontek”, naglo je smanjila broj hospitalizacija i smrtnih slučajeva među starijim pacijentima, saopštili su naučnici u Izraelu, gde se ova vakcina uveliko primenjuje. Analiza je pokazala da je buster doza smanjila za 81 odsto hospitalizaciju starijih od 65 godina.

Studija je sprovedena od septembra do sredine decembra prošle godine na uzorku od 622.701 osobe starije od 65 godina, dokazavši pad smrtnosti od kovida 19 za 86 odsto kod vakcinisanih u odnosu na one koji nisu primili vakcinu, preneo je Rojters.

Autor studije dr Ronen Arbel je objasnio da su bili usredsređeni na „Fajzerovu” vakcinu, ali da ima razloga za optimizam i u odnosu na „Modernu”, pošto je tehnologija slična i vakcinacija ima sličnu efikasnost.

Profesor dr Zoran Radovanović, epidemiolog, ističe za „Politiku” da dvovalentne vakcine, to jest vakcine koje deluju i na originalni („vuhanski” soj) i na novi omikron soj, bilo da je proletnji (BA.1) ili letnji (BA.5), odobrene su krajem avgusta 2022. godine. Kriterijum za davanje „zelenog svetla” bili su dokazana bezbednost i skok nivoa antitela u krvi.

– Trebalo je, međutim, brojčano pokazati efekat dvovalentne vakcine u stvarnom životu. Postoje podaci o tome, ali se znatno razlikuju u zavisnosti od toga koja grupa ljudi se uzima za poređenje (nikad/nekad vakcinisani, nikad/nekad zaraženi...). Uz to, uvek postoje nepodudarnosti između načina merenja efekta, uzrasne i druge strukture ispitivane populacije i niza drugih činilaca. Na primer, ako je merilo uspeha vakcinacije pojava bolesti, zaštitni efekat može da bude 30–40 odsto, ali ako je smrtni ishod, zaštita se

penje na preko 80 odsto. U nedavnom istraživanju pokazalo se da osobe zaštićene dvovalentnom vakcinom imaju za 42 odsto manju šansu da dospeju u bolnicu ukoliko se zaraze u poređenju sa sugrađanima koji su vakcinisani samo jednom ili dva puta pre 8–10 meseci. Naravno, razlika bi bila mnogo veća, išla bi i na 90 odsto kada bi se sveže vakcinisani poredili sa nikada vakcinisanima – kaže dr Radovanović.

Naš sagovornik navodi da su u trenutno aktuelnoj izraelskoj studiji upoređivani građani stari 65 i više godina zaštićeni dvovalentnom vakcinom sa njihovim parnjacima nepodvrgnutim vakcinaciji od kada se pojavila ta nova vakcina, dakle od septembra 2022. godine.

– Rizik dospevanja u bolnicu zaraženih vakcinisanih građana bio je za 81, a rizik umiranja za 86 odsto manji. U načelu, zbog izmena strukture virusa, zaštita i nakon preležane bolesti i nakon vakcinacije kod većine ljudi traje četiri do šest meseci. Poruka bi zato bila da svi koji od kraja leta nisu болоvali ili nisu vakcinisani zavrnu rukav, naročito ako su starije životne dobi ili su hronični bolesnici – savetuje dr Radovanović.

Dr Tonen Arbel naglašava da je relevantnost studije globalna i da namerno nije ispitana stopa zaražavanja, jer sada glavni cilj nije izbegavanje infekcije, već smanjenje ozbiljnosti bolesti i broja smrtnih slučajeva. Za novu studiju analizirani su podaci članova najveće izraelske zdravstvene službe Klalit Univerziteta Ben-Gurion koledža Sapir, koji si stariji od 65 godina.

U Srbiji su građanima na raspolaganju dvovalentne vakcine i „Moderne” i „Fajzera”. „Modernina” vakcina se već neko vreme primenjuje kod nas, a „Fajzerova” je stigla prošle nedelje, u vidu donacije Republike Slovačke od 300.000 doza dvovalentnih vakcina.

Cepivo se preporučuje starijima od 50 godina i osobama sa hroničnim bolestima, zdravstvenim radnicima, zaposlenima i korisnicima domovima za stare, ali mogu da je prime svi stariji od 12 godina.

Bivalentna vakcina za sada se daje isključivo kao buster doza osobama koje su ranije primile najmanje dve doze – primarnu seriju vakcine, a uslov za vakcinaciju je da je prošlo najmanje tri meseca od primanja poslednje doze vakcine protiv kovida 19.